

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 670/2021-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1/ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 2/ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a 3/ [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených JUDr. Katarínou Šangalovou, PhD., advokátkou Hurbanova 81, Hlohovec, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 8C/115/2003-742 zo 14. januára 2021 takto

rozhodol:

1. Uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 8C/115/2003-742 zo 14. januára 2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 8C/115/2003-742 zo 14. januára 2021 **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Nitra **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **460,90 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. mája 2021 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny a základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy

uznesením okresného súdu o výške náhrady trov konania v civilnom spore. Sťažovatelia navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiadajú, aby každému z nich bolo priznané finančné zadost'učinenie 5 000 eur.

II.

2. Právna predchodkyňa sťažovateľov, ktorá zomrela ešte v roku 2005, sa žalobou domáhala reštitučného nároku proti žalovanému Slovenskému pozemkovému fondu. Od roku 2011 medzi stranami prebiehali úporné a dlhotrvajúce mimosúdne rokovania, ktorých dĺžka bola spôsobená žalovaným a ktoré viedli k odročaniu množstva nariadených pojednávaní. Len podpísanie sťažovateľmi podpísanej mimosúdnej dohody žalovanému trvalo viac ako pol roka. Vlastnícke právo sťažovateľov bolo na základe mimosúdnej dohody zapísané v apríli 2017. I napriek tomu k späťvzatiu žaloby sťažovateľmi došlo až na pojednávaní 14. februára 2018 a uznesením z tohto dňa okresný súd konanie zastavil a sťažovateľom priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. Na odvolanie žalovaného bolo toto uznesenie potvrdené uznesením krajského súdu z 29. októbra 2018.

3. Sťažovatelia si 4. marca 2018 uplatnili náhradu trov konania 17 310,04 eur, pričom k tomuto podaniu priložili kópie 40 strán vzájomnej mimosúdnej komunikácie a pripomienkovaných návrhov mimosúdnych dohôd. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 23. apríla 2019 priznal sťažovateľom náhradu trov konania 16 017,67 eur. Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný sťažnosť, v ktorej namietol odôvodnenosť siedmich úkonov právnej služby, ktoré spočívali v rokovaní advokáta sťažovateľov s protistranou a s klientmi, keď uviedol, že tieto úkony nie sú preukázané, netrvali dve hodiny, ich vykonanie neeviduje vo svojom archíve a popiera ich samotné uskutočnenie. Táto sťažnosť bola na vyjadrenie doručená advokátke sťažovateľov, ktorá uviedla, že tieto námietky nie sú dôvodné a žalovaný mohol nahliadnuť do spisu, k námietke dĺžky úkonov advokátka sťažovateľov uviedla, že bolo potrebné kontrolovať jednotlivé žalovaným predložené dohody. Sťažnosťou napadnuté uznesenie okresný súd uznesením sudkyne [REDACTED] z 25. septembra 2020 zrušil a vec vrátil vyššiemu súdnemu úradníkovi na nové rozhodnutie.

4. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 26. novembra 2020 sťažovateľom priznal náhradu trov konania 10 737,62 eur. Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný znova sťažnosť, v ktorej rovnako namietol uskutočnenie piatich vyúčtovaných rokovaní, zaslanie mailu klientom ako úkonu právnej služby dvakrát podpisovanie dohody klientmi ako úkonu právnej služby. Toto vyjadrenie žalovaného advokátke sťažovateľov doručené nebolo. Po dočasnom pridelení sudkyne [REDACTED] na iný súd boli dodatkom k rozvrhu práce z 1. októbra 2020 všetky jej veci pridelené host'ujúcemu sudcovi [REDACTED], ktorý ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením zmenil uznesenie vyššieho súdneho úradníka tak, že žalovaný je povinný zaplatiť sťažovateľom náhradu trov konania 6 044,64 eur, keď vyhovel žalovanému a nepovažoval za účelné ním namietnuté úkony právnej služby. Svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil všeobecnou úvahou o náhrade trov konania a o základom práve podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a nijak nespomenul vyjadrenie sťažovateľov k sťažnosti žalovaného. Záver bol v podstate odôvodnený strohou úvahou, že nejde o úkony účelne vynaložené v súvislosti s uplatnením práva sťažovateľov v konaní a súd ich nepovažuje za účelné trovy konania s tým, že sa stotožňuje s námietkami žalovaného, že sťažovatelia nepreukázali uskutočnenie namietaných úkonov rokovaní s protistranou a s klientmi a podpisovanie dohody.

III.

5. Sťažovatelia namietajú, že sťažnosť žalovaného im nebola doručená na vyjadrenie a okresný súd sa nevyporiadal s ich druhým vyjadrením a len sa priklonil na stranu žalovaného. V tejto súvislosti poukazujú na rozhodnutia ústavného súdu v prípadoch, keď sťažnosť proti uzneseniu o výške trov konania nebola pred rozhodnutím doručená protistrane (II. ÚS 210/2018, III. ÚS 220/2018, III. ÚS 147/2020, IV. ÚS 335/2020) a keď vyjadrenie k sťažnosti nebolo doručené protistrane pred rozhodnutím (III. ÚS 156/2020). Podľa sťažovateľov sa okresný súd ani v namietanom rozhodnutí a ani v rozhodnutí vyššieho súdneho úradníka nevyporiadal s ich argumentáciou o tom, že úkony realizované na výzvu súdu a úkony smerujúce k ukončeniu súdneho sporu nemožno považovať za nehospodárne a neúčelné, čo je v rozpore s ich základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy sťažovatelia vidia v tom, že pôvodne rozhodovala sudkyňa [REDAKOVANÉ], no následne rozhodol sudca [REDAKOVANÉ], no o zmene sudcu nevedeli a nemohli sa k tomu vyjadriť. K tomu uvádzajú, že pri zmene sudcu musí byť zachovaná preskúmateľnosť tohto postupu a musí byť dodržaný prvok náhodilosti.

6. Okresný súd poukázal na to, že dôvodom nedoručenia sťažnosti žalovaného bolo, že námietky v nej uvádzané boli identické s prvou sťažnosťou žalovaného, ktorá bola sťažovateľom doručená a ku ktorej sa sťažovatelia vyjadrili. Druhá sťažnosť podľa okresného súdu neobsahovala žiadne nové skutočnosti. Okresný súd bol toho názoru, že sa dostatočne vysporiadal s uplatňovanými úkonmi právnej služby a v odôvodnení poskytol dôvod, pre ktorý tieto úkony nepovažoval za úkony právnej služby, respektíve, že neboli súdu napriek výzve riadne preukázané. K porušeniu práva na zákonného sudcu uviedol, že sudkyňa [REDAKOVANÉ] bola pridelená na stáž na iný súd, a preto jej veci boli pridelené sudcovi [REDAKOVANÉ] s tým, že nie je zákonný dôvod, aby sa strany sporu vyjadrovali k zmene sudcu.

IV.

7. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam civilných súdov o náhrade trov konania vychádza z toho, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00). Na tento výklad nadväzuje rozhodovacia činnosť ústavného súdu, ktorá zdôrazňuje jeho zdržanlivosť k výkladu zákonného práva o náhrade trov konania, keďže problematika trov konania má akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania treba uchýľovať iba výnimočne pri zistení extrémneho zásahu do základného práva (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011). V zásade možno konštatovať, že i pri preskúmaní rozhodnutí o náhrade trov konania v civilnom spore možno vychádzať z toho, že protiústavné sú také rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07). Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša

spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k odopretiu spravodlivosti (Moreira Ferreira, bod 85; Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

8. Sťažovatelia namietajú to, že okresný súd sa v namietanom rozhodnutí a ani v rozhodnutí vyššieho súdneho úradníka, ktoré mu predchádzalo, nevysporiadal s ich argumentáciou o tom, že úkony realizované na výzvu súdu a úkony smerujúce k ukončeniu súdneho sporu nemožno považovať za nehospodárne a neúčelné. K tomu treba uviesť, že rozhodnutím vyššieho súdneho úradníka boli sťažovateľke namietané úkony právnej služby priznané, a preto nebol dôvod na to, aby sa okresný súd osobitne s argumentáciou sťažovateľov obsiahnutou vo vyjadreniach k sťažnosti žalovaného vysporiadal. Vzhľadom na to, že namietané rozhodnutie bolo zmenou rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka v neprospech sťažovateľov, však treba dospieť k záveru, že od odôvodnenia takéhoto konečného a zmeňujúceho rozhodnutia treba zásadne vyžadovať takú mieru odôvodnenia, ktorá zodpovedá na všetky dovtedy medzi stranami sporné skutočnosti. Už len samotná okolnosť, že namietané rozhodnutie sudcu ani len nevystihuje podstatu dovtedajšieho sporu o trovy konania, však naznačuje to, že okresným súdom vyvodené závery sú nedostatočne odôvodnené, keďže nijak nereagujú na argumentáciu sťažovateľov tak, ako bola vyjadrená vo vyčíslení trov konania, ku ktorému sťažovatelia priložili kópie rozsiahlej mimosúdnej komunikácie ich advokátky či už so žalovaným alebo s nimi samými. Okrem toho namietané rozhodnutie ani žiadnym spôsobom, čo i len spomenutím, nereaguje na prvé vyjadrenie sťažovateľov k prvej sťažnosti žalovaného proti rozhodnutiu o výške trov konania. Namietané rozhodnutie okresného súdu bez vzťahu k jednotlivým uplatneným a nepriznaným úkonom právnej služby len na strane jednej konštatuje, že úkony neboli preukázané, no na strane druhej obsahuje záver právneho posúdenia o tom, že čiastočné nepriznanie náhrady trov konania je výsledkom toho, že bližšie nešpecifikované úkony neboli úkonmi právnej služby, resp. že šlo o neúčelné úkony.

9. Rozhodnutie o priznaní alebo nepriznaní toho či onoho úkonu právnej služby môže byť výsledkom viacerých úvah tak, ako to vyplýva z § 251 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Záonné, čiastočne možno aj duplicitné kategórie preukaznosti, odôvodnenosti, účelnosti, vzniku počas konania a súvislosti s uplatnením alebo bránením práva sú však relatívne samostatné kategórie, ktorých nenaplnenie nemožno zdôvodniť bez akejkoľvek ďalšej úvahy jednoduchým konštatovaním tak, ako tomu bolo v namietanom rozhodnutí. Je možné, že niektoré z úkonov právnej služby neboli, osobitne s ohľadom na to, že nešlo úkony vo vzťahu k súdu, preukázané sťažovateľmi predloženou komunikáciou. Rovnako je možné právne uvažovať, či boli tieto úkony účelné alebo či vôbec napĺňajú znak vzniku počas konania alebo súvisia s uplatňovaním práva počas konania, čo osobitne platí s ohľadom na to, že šlo o úkony smerujúce nie k súdnemu, ale k mimosúdnemu vyriešeniu sporu. Na tom nič nemenia ani nepraktické, a súdy vrátane ústavného súdu zaťažujúce konštrukcie podzáonného predpisu – vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), ktorých účelom nie je bližšie upraviť široké kategórie § 251 Civilného sporového poriadku, ale tak, ako to stanovuje splnomocňujúci § 83 zákona o advokácii upraviť podrobnosti o výške odmeny a náhrad advokátov. Komplikovaná úprava toho,

akú odmenu a náhrady má advokát proti klientovi, však nie je úpravou toho, či táto odmena a náhrada je či už preukázaná, účelná, vznikla v konaní alebo súvisí s uplatňovaním alebo bránením práva.

10. Preto rozhodnutie o výške náhrady trov vyžaduje jasnú, zrozumiteľnú a zdôvodnenú úvahu, ktorou sa súd vysporiada s týmito kategóriami Civilného sporového poriadku vo vzťahu k sťažovateľmi uplatnenej náhrade, a to po zohľadnení ich tvrdení tak, ako boli obsiahnuté vo vyúčtovaní a v následnej komunikácii strán v sťažnostiach a v následných vyjadreniach s tým, že sa nebude môcť vyhnúť ani už spomenutým konštrukciám vyhlášky. Namietané rozhodnutie však okrem paušálnych záverov žiadne takéto zdôvodnenie neobsahuje, a preto bez ohľadu na to, že sťažovateľom nebola doručená druhá sťažnosť žalovaného, viedlo k porušeniu ich základného práva na súdnu ochranu a obsahovo zhodného práva na spravodlivé súdne konanie. Preto bolo podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyslovené, že namietaným rozhodnutím okresného došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru s tým, že namietané rozhodnutie okresného súdu sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie, v ktorom okresný súd znova, no zdôvodnene rozhodne o sťažnosti sťažovateľov proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka.

11. K tomu treba na okraj dodať, že len dostatočne zdôvodnené rozhodnutie okresného súdu môže byť predmetom následného prieskumu vo vzťahu k ústavnej udržateľnosti rozhodnutia okresného súdu o výške náhrady trov konania, a to vo vzťahu k jeho vecnej správnosti, no len z pohľadu základných práv, a nie z pohľadu podústavného práva. Ústavný súd na rozdiel od všeobecného súdu konajúceho o riadnom opravnom prostriedku nemôže ďalším odôvodňovaním dotvárať vôbec nevyargumentovaný záver všeobecného súdu. To platí o to viac, že pod vplyvom redukcie riadnych opravných prostriedkov sa musí zaoberať zásahom do základných práv strany sporového konania v súvislosti s rozhodovaním o výške náhrady trov konania, teda o otázke, ktorá bolo v úrovni všeobecného súdnictva celkom nevhodne prenechaná len rozhodovanie okresných súdov bez akejkolvek možnosti prieskumu ďalším dvoma, v týchto otázkach na diskurze nevhodne sa nezúčastňujúcimi inštanciami všeobecného súdnictva. Význam rozhodovania o výške náhrady trov konania je pre všeobecné súdnictvo zásadný, keďže sa spája s takmer každým civilným konaním. Tomu však nezodpovedá nastavenie opravných prostriedkov, ktoré znemožňuje, aby všeobecné súdnictvo formulovalo inštančne ustálené právne výklady k výške náhrady trov, či skôr len k výške trov právneho zastúpenia. Súčasné nastavenie rozhodovania o výške náhrady trov konania je nielen z pohľadu neprehľadných konštrukcií vyhlášky, ale aj z toho, že tieto konštrukcie sú predmetom zjednocovania v pomerne obmedzenom priestore ústavnoprávneho prieskumu, neudržateľné. Ved' pri prieskume nápadu ústavných sťažností by sa mohlo zdať, že najväčším ústavným problémom nášho justičného systému sú okrem prietáhov v konaní rôzne trovy exekútorov a advokátov. Primárnym problémom je však normotvorba, a to nielen v rovne úpravy trov a ich náhrady, ale aj v rovne nastavenia opravných prostriedkov v civilnom základnom alebo v exekučnom procese.

12. Sťažovatelia okrem toho namietli proces, ktorý predchádzal vydaniu namietaného rozhodnutia, keď porušenie svojich práv odvodzujú z toho, že im nebola doručená sťažnosť žalovaného proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka. Z priebehu konania na okresnom súde však vyplýva, že nešlo o prvú, ale o druhú sťažnosť žalovaného s tým, že prvá sťažnosť žalovaného bola sťažovateľkám doručená a mali možnosť sa k nej vyjadriť. Prvou sťažnosťou žalovaný namietol

odôvodnenosť siedmich úkonov právnej služby, ktoré spočívali v rokovaní advokáta sťažovateľov s protistranou a s klientmi, keď uviedol, že tieto úkony nie sú preukázané, netrvali dve hodiny, ich vykonanie neeviduje vo svojom archíve a popiera ich samotné uskutočnenie. V zásade rovnaké námietky obsahuje aj druhá sťažnosť žalovaného, v ktorej namietol rovnaké úkony strohou a paušálnou námietkou o nedôvodnosti týchto mimosúdnych úkonov sťažovateľov. S ohľadom na zhodu týchto námietok preto nemožno dospieť k porušeniu sťažovateľmi uvedených práv, a to z toho dôvodu, že sťažovateľom bolo v procese rozhodovania o náhrade trov konania umožnené, aby sa ku kvalitatívne rovnakým námietkam žalovaného mohli vyjadriť. Toto právo sťažovateľa využili a už k prvej sťažnosti žalovaného sa vyjadrili rovnako pomerne zjednodušujúcim spôsobom. Preto zo samotnej skutočnosti nedoručenia druhej sťažnosti žalovaného nemožno vyvodiť porušenie základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivé súdne konanie alebo základného práva na rovnosť účastníkov konania, keďže z pohľadu týchto práv niet osobitný dôvod na to, aby bolo účastníkovi civilného sporu umožnené, aby sa niekoľkokrát vyjadroval k obsahovo zhodným námietkam druhej strany, ak mu k takýmto námietkam už bola daná možnosť vyjadriť sa v predchádzajúcom priebehu konania. Z tohto dôvodu ani nebol dôvod na to, aby popri vyhovení predchádzajúcim námietkam sťažovateľov bolo vyhovené aj tej časti sťažnosti, v ktorej sa domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a podľa čl. 37 ods. 3 listiny.

13. Čo sa týka námietky porušenia základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi, treba uviesť, že prvoradým účelom tohto základného práva je zabrániť tomu, aby bol rozhodujúci sudca určený svojvoľným a účelovým postupom (II. ÚS 560/2018). K tomu prispieva úprava obsiahnutá v § 51 ods. 1, 4 a 5 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorého základnou zásadou je pridelenie nových vecí pomocou programových prostriedkov na základe rozvrhu práce, a to náhodným výberom, teda ak vec môže program pridelit' jednému z aspoň dvoch sudcov. Pre veci, ktoré už týmto výberom prešli, platí, že ak už nemôže rozhodovať sudca, ktorému bola vec pôvodne pridelená, vec sa prerozdelení znova náhodným výberom, z čoho platí výnimka, ak zastupovanie sudcu zabezpečuje hosťujúci alebo dočasne pridelený sudca, ktorému možno bez náhodného výberu pridelit' všetky veci zastupovaného sudcu. Tak tomu bol aj v tomto prípade vecí sťažovateľov, ktorá po dočasnom pridelení pôvodnej sudkyne na iný súd bola pridelená hosťujúcemu sudcovi. Z toho, že v tomto postupe bol dodržaný zákon, nemožno pri absencii akýchkoľvek ďalších námietok sťažovateľov vyvodit' to, že by týmto postupom bolo porušené ich základné právo podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny. Aj keď boli veci pôvodnej sudkyne pridelené novému sudcovi bez náhodného výberu, nemožno v takomto postupe badať akékoľvek prvky svojvoľnosti alebo účelovej zameranosti smerujúcej k porušeniu základného práva sťažovateľov. Vyžadovanie náhodného výberu pri pridelení vecí novému sudcovi, ktorý sa prejaví pridelením všetkých sudcu, ktorý na súde prestal pôsobiť, nevykazuje žiadne znaky svojvoľnej manipulácie a je nevyhnutnou reakciou na potrebu efektívneho riadenia súdneho systému. V zásade si možno predstaviť, že obdobný prístup by bol ústavne udržateľný nielen vo vzťahu k prideleniu starých vecí hosťujúcim a dočasne prideleným sudcom, ale aj sudcom, ktorí boli na súd pridelení natrvalo po ich vymenovaní alebo preložení.

14. Porušenie základných práv sťažovateľov nemožno vyvodit' ani z toho, že o zmene sudcu nevedeli a nemohli sa k tomu vyjadriť. § 51 ods. 10 zákona o sudcoch stanovuje povinnosť súdu vydat' účastníkovi konania potvrdenie o prevzatí a pridelení vecí. Je zrejmé, že táto povinnosť

zo strany okresného súdu dodržaná nebola. Z nedodržania tejto povinnosti však nemožno bez ďalšieho vyvodit' ústavné právo s'ťažovateľov na to, aby sa k zmene sudcu mohli vyjadriť, keďže obdobné právo nie je jediným nástrojom, ktorý má zabezpečiť to, aby v ich veci rozhodol nestranný súd. Nič nenasvedčuje tomu, že by sudcovi, ktorý rozhodol vo veci s'ťažovateľov, bola ich vec pridelená nezákonným spôsobom, alebo že by tento sudca nenaplnil podmienky nestrannosti tak, ako ich predpokladá čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Nedôvodný bol návrh s'ťažovateľov, aby každému z nich bolo priznané finančné zadost'učinenie 5 000 eur. Po zrušení namietaného rozhodnutia bude okresný súd opätovne rozhodovať o výške náhrady trov konania, a teda znova poskytne s'ťažovateľom ochranu ich základných práv. Preto je ústavou predpokladané zrušenie namietaného rozhodnutia dostatočným zadost'učinením za porušenie ich základných práv a nie je dôvod na postup podľa čl. 127 ods. 3 ústavy.

V.

16. Zistené porušenie základných práv s'ťažovateľov odôvodňuje to, aby im okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nahradil trovy konania, ktoré im vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady 460,90 eur bola určená podľa už spomínanej vyhlášky. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). S'ťažovatelia majú nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie s'ťažnosti 2 x 181,70 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 10,87 eur) predstavuje 384,08 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 76,82 eur.

17. S ohľadom na fakultatívnosť priznania náhrady trov konania podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde a to, že viacerým námietkam s'ťažovateľov vyhovené nebolo, dokonca v rozsahu rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka bola ústavná s'ťažnosť odmietnutá, nebol dôvod na to, aby pri zastupovaní troch s'ťažovateľov bola vzhľadom na ich počet zvýšená základná sadzba tarifnej odmeny podľa § 13 ods. 2 vyhlášky. Vo veľkej časti nedôvodné námietky s'ťažovateľov mali spoločný základ, z čoho možno dospieť k záveru, že podanie ústavnej s'ťažnosti si nevyžiadalo viac advokátskeho nasadenia ako keby ústavnú s'ťažnosť podala len jedna osoba.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. januára 2022

Peter Straka
predseda senátu